

En canvi

El català i el castellà coincideixen a rebutjar, normativament, les respectives locucions adverbials *a canvi* i «cambio». En català, si més no, tant al Diccionari Fabra-com a la Gran Enciclopèdia Catalana trobem exclusivament *en canvi*. En el llenguatge col·loquial es fa sovint la distinció entre *a canvi*, usat significativament «en compensació», i *en canvi*, usat significativament «contràriament», però aquesta distinció no és pas recollida en els repertoris indicats, que ignoren l'ús de *a canvi*. El Diccionari Fabra dona, agrupats en un mateix apartat, tres definicions de la locució adverbial *en canvi*: «en compensació», «no així sinó altrament», «contràriament», que no il·lustra amb cap exemple, encara que en un apartat anterior, en una definició de *canvi* substantiu, indica l'exemple *Tu li has donat la medalla: i ell, què t'ha donat en canvi?* La Gran Enciclopèdia, més encertadament, distribueix aquestes tres definicions, de la locució *en canvi* en dos apartats diferents, el primer dels quals comprèn només «en compensació», il·lustrada amb un exemple pràcticament idèntic al de Fabra que hem transcrit, i el segon amb les dues definicions restants, desproveïdes d'exemples.

És ben clar, doncs, que *en canvi* pot ésser usat amb dos valors diferents, el que té en l'exemple indicat i el que té en una oració com *Deia que tenia molta gana*

i, en canvi, amb prou feines va tastar res. Però l'equivalència entre *en canvi* i *contràriament* que estableix el fet de proposar aquest adverbí com a definició d'aquella locució, potser dona una idea indugudament limitada de les possibilitats de l'ús de *en canvi*. De fet, *contràriament* té ja dos valors diferents: la d'un simple adverbí de manera en una frase com *Actua contràriament als seus interessos* i un valor més conjuntiu en *Els uns diuen que si els altres, contràriament, que no, que és el que equival, més o menys, a en canvi.* Però al nostre entendre *en canvi* ha desenvolupat encara més el seu valor conjuntiu, tal com s'ha esdevingut amb diversos adverbis i locucions adverbials, i encara que els tractats gramaticals no solen incloure aquesta locució entre les conjuncions de coordinació, del grup de les adversatives, nosaltres no vacilem a fer-ho. Tenim nombrosos exemples recollits de l'ús de *en canvi*, de Fabra i d'altres autors solvents, i en tots ells estableix un cert nexa o lligam entre l'oració en què figura i l'oració anterior. I en diversos d'aquests exemples *en canvi* és perfectament substituïble per mots com *però* o *tanmateix*, que no dubtem a classificar en el grup de les conjuncions, sense que el sentit en resulti a penes alterat.